

Altılı blok halindeki göçmen evleri

Erenköy'de inşa edilen prefabrik evler

Boğaz'da ve Kırmı'da inşa edilen sıra evler

Fota'da (Dağyolu) inşa edilen çiftçi evleri

kolay değildi. O tarihi ve mutlu günlere ulaşıldığında hasbelkader ben yine kendimi o görevlerin içinde bulacaktım. Harekât sonrası takip eden telaşlı günlerde birbirinden kopuk hareket eden birçok Kale Bey'ler olacaktı. Daha sonra sizlere o günleri daha ayrıntılı olarak anlatmaya çalışacağım.

Dairemizin bu cansiperane çalışmalarını yakından izleyen ve destekleyen Lefkoşa Sancaktarlığı, dairemiz adına Müdür Oğuz Başak ile yardımcısı olarak bana hizmetlerimizden dolayı takdirname verme yoluna gitti. İlk kez yapılan bu uygulamada; Lefkoşa Sancağı takdirnamesi çeşitli alanda hizmet etmiş beş kişiye verilmişti. Diğer takdirname alan mücahitler 55'nci Bölük Komutanı Yılmaz Bora, sosyal işler memuru mücahide Hatice Tahsin ve Kırıkkale askeri atölye şefi Kemal Sinemacioğlu idi. Kale Bey imzasıyla şahsıma sunulan takdirnamede özetle şöyle deniyordu: "En müşkül anlarda dahi gülmesini ve vazifesini sevmesini bilmiştir. Başarılı mücahitlik görevine paralel olarak sosyal hizmetlerde de üstün başarı sağlamıştır. Kendisini sayılamayacak kadar başarılı eserlerinden dolayı tebrik ve takdir ederim. Hakkı Atun'la cemaatimiz ne kadar iftihar etse azdır."

Hiç kuşku yoktur ki o direniş günlerinde halkımıza içimizden gelerek yaptığımız hizmetlere karşılık 2.9.1966 tarihinde verilen bu takdirname, çocuklarıma ve torunlarıma bırakacağım en onurlu belgedir. Sancaktar Kale Bey'in bu örnek yaklaşımı soylu halkımıza, yaşanan şanlı direniş sürecinde hizmeti teşvik eden ve onurlandıran anlamlı ve ince bir düşünüşün ürünüydü.

Hakkı Atun
Mimar, Şehirci

Makale

KKTC' deki Toplumsal Belleğin Korunması ve Sürdürülmesindeki Rol ve Sorumluluklar

Kozan Uzunoğlu
Devrim Yücel Besim
Alessandro Camiz
Beser Oktay Vehbi

"Yaşananları, öğrenilenleri ve bunların geçmişle ilişkisini bilinçli olarak zihinde saklama gücü, dağarcık, hafıza, zihin" olarak tanımlanan bellek kavramı belki de ilk kez Giordano Bruno' nun, mimari mekanlar ve hatırlanması gereken bilgi arasındaki ilişkiyi irdelediği teziyle tartışılmaya başlanmıştır (URL1).

Bellek, kişiyi geleneklere, sınıf özelliklerine, dini inançlara veya belirli mekanlara bağlayarak deneyimi yönlendirir. Çalak 'a göre (2012) bellek, toplum tarafından üretilen kolektif bir oluşumdur ve dolayısıyla "kolektif bellek" olarak adlandırılmalıdır. Fransız filozof ve sosyolog Halbwachs' a göre (1992) bireysel bellek, kişinin içinde bulunduğu sosyal ve fiziksel çevre olmaksızın tariflenemezken kolektif bellek, somut sosyal deneyimlerle ilişkilidir.

Mimar Aldo Rossi de konuyla ilgili araştırmalarda bulunmuştur. Çalak' a (2012) göre Rossi'nin belleğe ilişkin tanımları, Halbwachs' a göre daha mekansaldır. Rossi' ye göre (2006), kentin kendisi orada yaşayanların kolektif belleğidir ve kent belleği, toplumsal bellek ve mimarlığı aynı düzlemde tutarak, kenti oluşturan her bir mimari öge, kent belleğinin bir parçasıdır. Dolayısıyla bellek, bireyin yapılı çevreyle etkileşimiyle ilişkilidir. Toplumların hatırladıkları aslında bugünü açıklamaya yönelik tarihsel olaylar, yapılar, alanlar ve konuşmalardır. Bu tanıma göre toplumsal bellek, kent belleğinin bir yansımasıdır.

Memory is a collective entity produced by society. It is related with concrete social experiences. People remember the images while memorizing the places that they visited by correlating them with a specific social group. Collective memory is compose of their own history and culture. Buildings and all types of architectural elements in the cities are important part of the city's memory while the city is a part of the collective memory of its citizen. Culture, identity, collective memory, urban identity and accordingly architecture which are directly related subjects to each other should be supported, preserved and hand down to new generations by conscious political approaches.

Conservation of the urban identity is not only depending on organizations and institutions which regulate and apply the laws, legislations or regulations but mainly is under the responsibility of all society. All the shareholders should put forward and maintain the control their strategies on the memory of the city.

The main aim of this study which examine the relations between the responsible partners and their contradictory positions is to discuss the methods of conserving and sustaining the built environment, the documents that are used forming them and the knowledge which are main factors of "memory", to understand how the responsible regulative and educational establishments work and to create suggestive solutions.

Kentsel belleğin yok oluşunu önlemek en başta yasalara, yasaları uygulayan ve denetleyen kurum ve kuruluşlara düşmektedir. Ancak bununla birlikte kent yönetimi ve kent sahibi olan tüm paydaşlar kentsel belleğin korunmasıyla ilgili stratejileri ortaya koymalıdır. Paydaşlar arasındaki koordinasyonsuzluk, uyumsuzluk ve çelişkiler yüzünden kentsel bellek, farklı şekillenmelere uğramaktadır. Oysa ülkeler adına alınan ortak politikalarla yapıli çevrenin sağlıklı ve kamu yararını gözetken şekilde üretilmesi ve sürdürülmesi; mimarlıkla ilgili tüm meslek insanları, kuruluşları, kamusal ve yerel yönetimlerin sorumluluğundadır.

Bu bildiride toplumsal belleğin ana unsurlarından olan yapılaşmış çevrelerin ve bu çevrelerin oluşumunda kullandığımız bilgilerin KKTC özelinde korunması ve yaşatılması için eğitim sisteminin, sorumlu kurumların ve yasaların rolü tartışılacaktır.

Eğitimde “Kültür ve Mirasın” Yeri ve Üniversite öncesi Eğitim Programlarının Değerlendirilmesi

Eğitim, toplumsal belleğin oluşumu, korunması ve gelecek nesillere aktarılmasında en önemli araçtır. KKTC Milli Eğitim Yasası’nda örgün eğitimin temel amacı “kültürel değerlerini koruyan ve geliştiren” yurttaşlar yetiştirmek ilkesine vurgu yapılmaktadır. “Eğitimin her basamağında ve her türlü eğitim etkinliğinde, Türk ulusunun ahlak ve kültürünün korunup geliştirilmesine ve benimsenmiş ahlaki, manevi ve kültürel değerlerin öğretilmesine önem verilir” ilkesi önemlidir. Ayrıca eğitim ve öğretimin Türk dili’nde yapılarak ulusal ve toplumsal birlik ve bütünlüğün sağlanmasında temel etkenlerden biri olarak vurgulanmaktadır (URL2).

Öğretim programlarından özellikle

sosyal içerikli derslerde “kültür (kimlik/yaşam biçimi), çevre (sosyal/fiziksel), kültürel miras, mimarlık (yapı/kent)” gibi anahtar kelimeleri içeren konular bulunmaktadır (URL3). Örneğin okul öncesi eğitiminde “çevre estetiğini fark edebilme ve çevreyi düzenleyebilme” yetisinin kazandırılması amacıyla “Ülkemiz Kıbrıs” başlığıyla ilk kültürel mirasla ilgili bilgiler verilmektedir. İlkokul eğitiminde “kendini, milletini, vatanını ve doğayı tanıyan, koruyan ve geliştiren” bireyler yetiştirmek vizyonuyla hayat bilgisi, sosyal bilgiler ve sosyal beceri derslerinde “kendi kültürünü tanıma ve kültürel eserleri koruma” başlıkları görülmekte; “geçmişteki meslekleri fotoğrafla anlatıyorum, bir ev tasarlıyorum, eskiden nasıldı, müzeye gidiyoruz” gibi aktivitelerle çevre bilinci geliştirme desteklenmektedir (URL4; URL5). Ortaokul eğitiminde Kıbrıs Tarihi, Teknoloji ve Tasarım dersi ve hatta resim dersinde “kültürel miras, çevre bilinci kazandırma ve estetik algının geliştirilmesi” konuları temel öğrenme başlıkları arasındadır. Örneğin ders kılavuzlarında örnek bilim insanı olarak Mimar Sinan’ a ve bazı Osmanlı dönemi mimari eserlere yer verilmektedir. Ancak diğer tarih ve coğrafya derslerinin içeriğinde doğrudan bu tür konu başlıkları bulunmamaktadır. Lise eğitiminde “Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi” ve Coğrafya derslerinde “(Türk) kültürel mirasının korunmasında bilinci artırmak, yakın çevresinden başlayarak ülkesine ve dünyaya ait mekânsal değerlere sahip çıkma bilincinin geliştirilmek” gibi amaçlarla; “tarihsel dokümanlar, anlatılar, mektuplar, günlükler, fotoğraflar, müze koleksiyonları, belgeseller, tarihi mekânlar ve mimari eserler gibi farklı kaynaklardan faydalanıldığı belirtilmektedir. Ayrıca “Vatandaşlık ve Demokrasi” ile “Sanat Tarihi” dersleri de “sanat, kültür ve toplum arasındaki ilişkileri” içeren seçmeli derslerdir. KKTC Üniversiteleri’ndeki Yüksek Lisans Programlarının

Değerlendirilmesi

KKTC’deki dört üniversitenin mimarlık eğitimi veren fakültelerinde “miras” konusuyla ilgili mimarlık tarihi ve restorasyon üzerine lisan dersleri bulunmakla birlikte tarih, arkeoloji gibi farklı konulardaki seçmeli derslerin sayısı yetersizdir (Tablo 1). Bu alanda özel bir yüksek lisans ve doktora programı ise bulunmamaktadır.

Bir karşılaştırma yapılırsa; İtalya’daki mimarlık eğitimi veren birçok fakültede hem lisansta “miras” üzerine uzmanlık dersleri, hem de özel yüksek lisans programları bulunmaktadır. Roma’daki Sapienza Üniversitesi restorasyon yüksek lisans programı bunlardan biridir (URL 6). Ayrıca tarih ve restorasyon bölümleriyle uzmanlaşmaya yönelik doktora programları da açılmıştır. Bunun yanında, İtalya’daki Mimarlar Birliği, zorunlu lisans eğitimi yeterli bulmayarak “miras” konulu mesleki eğitim programlarını zorunlu tutmakta ve mimarlardan her yıl 20 kredi tamamlamalarını istemektedir. Roma Mimarlar Odası ise 2008 yılında Miras Bölümü’nü kurmuştur (URL7).

Belgeleme ve Paylaşımındaki Rol ve Sorumluluklar

Toplumsal belleğin korunması konusu hem kültür varlıklarının belgelenmesini, hem de mimari çevrenin oluşumunda kullanılan tüm mesleki/teknik bilginin belgelenmesini ve bu birikimlerin paylaşılmasını içermelidir.

Kültür Varlıklarının Belgelenmesi

KKTC Eski Eserler Yasası (60/94)’nin 7. maddesinin 1. bendi taşınmaz eski eserlerin ve doğa varlıklarının saptanması ve listelenmesiyle ilişkilidir. Burada taşınmaz eski eserlerin, doğa varlıklarının saptanması Eski Eserler Müdürlüğü’nde çalışan uzmanlarca yapıldığı ve varlıkların niteliklerine

Üniversite adı	Lisansüstü Programlar	
	Yüksek Lisans Ders Kodu-Adı (S/Z)	Doktora
DAÜ	Arch 520- Yerel Mimari: Felsefe ve Teorileri (S) ARCH 530- Eski Binaların Çağdaş Kullanımlarla Renovasyonu (S) ARCH 556-Tarihi Alanlarda Koruma ve Tasarım (S) ARCH 557- Koruma Planlamasında Uygulamalar (S) ARCH 576- Tarihi Binaların Yeniden Kullanımı (S) ARCH578- Endüstri Yapılarının Korunması: Süreç ve Yöntemler (S) ARCH 593- Tarihi Çevrede Yeni Yapılaşma (S)	-
LAÜ		ARCH 632-Koruma Teorisi (S) ARCH 638- Tarihi Alanlarda Belgeleme Metodları
UKÜ	ARCH 514-Tarihi Bina Elemanları ve Strüktürel Sistemler (S) ARCH 532 Koruma Teorisi (S) ARCH 535 Mimari Mirasın Belgelenmesi (S) ARCH 538 Tarihi Alanlarda Belgeleme Metodları (S)	
YDÜ	ARCH 503 - Mekan Analizleri (S) ARCH508- Usluplar Tarihi (S) ARCH510- Akdeniz Mimarisi (S) ARCH 511- XX. Yüzyıl Mimarisinde Eğilim ve Akımlar (S) ARCH 538- Koruma ve Restorasyon Teknolojisi (S) ARCH 540- Koruma Kavramları (S) ARCH 558- Koruma Projesi I (S) ARCH 559- Koruma Projesi II (S)	ARCH 656- Tarihi Kent Dokularında Tasarım İlkeleri (S)

Tablo1. KKTC Üniversiteleri’ nin Mimarlıkla İlgili Fakülteleri’ ndeki Lisansüstü Programları’ ndaki Kültürel Mirasla İlgili Mevcut Dersler (S: Seçmeli / Z: Zorunlu)

göre Planlama Makamı veya diğer ilgili kurum, kuruluş ve heyetlerle de işbirliği yapabileceği bildirilmektedir. Aynı yasanın 7. maddesinin 2. bendinde saptanan taşınmaz eserlerin veya doğa varlıklarının ve sit alanlarının listesi, onaylanmak ve/veya ilan edilmek üzere Anıtlar Yüksek Kurulu’ nun onayına sunulur. 7’inci maddenin 3. bendinde ise kentsel sit olma özelliğine sahip alanlarda, İmar Yasası’nın 26. maddesi uyarınca Planlama Makamı da Müdürlük ile işbirliği içinde tarihi ve kültürel değere sahip bina veya binaların listesini

hazırlayarak Anıtlar Yüksek Kurulu’ nun onayına sunmaya yetkilidir (URL8).

Her ne kadar yasalar, belgeleme eyleminin kimler tarafından yapılacağını belirlese de ülkemizde toplumsal hafıza kaybı yaşanmakta; belgeleme eylemi kültürel, çevresel ve tarihi değere sahip yapılar ve yerleşimler için tam anlamıyla yapılamamaktadır. Toplumsal belleğimizde önemli yer tutan bu yapı veya alanlarla ilgili yapılan belgeleme

işlemi sadece dosyalarda kalmakta, dijital arşivleme yapılmamaktadır. Gelişen teknoloji sayesinde görsel-ışitsel bütün tespitler (yazılar, projeler, sözlü tarih çalışmaları, ses kayıtları, fotoğraf, dia vb), “dijital arşiv sistemi” ile bütüncül olarak koruma altına alınmalı ve kent belleğinin sürekliliği sağlanmalıdır. Düzenli ve kurgulu bir biçimde derlenen bu veriler, mimarlar, öğrenciler, akademisyenler ve araştırmacıların kullanımına açılmalı; doğru ve hızlı bir şekilde paylaşılmalıdır.

Mesleki Hafızanın Belgelenmesi Mimari hafızanın korunmasında evrensel ve yöresel değerleri içeren, yapısal anlamda korunmuş mimari birikimlerinin korunması da önemlidir. Bu bakış açısıyla ülkemizde yapısal çevrenin biçimlenmesinde yetkin ve etkin olan kurumların ve başta Mimarlar Odası olmak üzere ilgili tüm sivil toplum örgütlerin, okulların ve her bireyin mimari hafızanın dolayısıyla toplumsal belleğin korunmasında sorumluluk alması gerekmektedir (Şekil 1)

Tartışma ve Öneriler

Kültürel değerleriyle kayda değer bir yere sahip olan ülkemizin toplumsal belleğin korunması noktasında yeterli bir düzeyde olmadığı gözlemlenirken bu olumsuzluklar şöyle sıralanabilir:

- Eğitim kurumlarımızda (okulöncesi-ilk-orta-lise), toplumsal belleğimizde en önemli unsurlar olan kültürel mirasın tanıtılması, korunması ve farkındalık yaratmadaki yetersizlikler;
- Üniversitelerin lisansüstü eğitim programlarında restorasyon ve kültürel miras programlarının yetersizliği;
- Nitel ve nicel anlamda kalifiye elemanların yetersizliği sebebiyle kültürel, çevresel ve tarihi değere sahip yapı ve yerleşimler için belgelemenin tam yapılamaması,
- Mimari restorasyon konusunda sayısal olarak yetersiz teknik eleman olması ve bu tür çalışmaların yabancı proje gruplarına bağlı yürütülmesi,
- Gerek çağdaş yapıların üretilmesinde, gerekse tarihi yapıların restorasyon çalışmalarında kullanılacak veya referans alınacak kapsamlı konuları içeren poz numaralarıyla tariflenmiş teknik şartnamelerin eksikliği,
- Yapılarda kullanılan, üretilen veya ithal edilen malzemelerin standartlarının uygunluğunun denetlendiği sistem eksikliği;
- Kamu ve yerel yönetimlerin fiziki

çevrenin biçimlenmesine yönelik çalışmalarının bilimsellikten uzak olması ve toplumun ilgili kesimleriyle paylaşılmaması;

- Mimari büroların süreksizliği; kurumsallaşamaması ve mesleki bilgi birikimlerinin genç kuşaklara aktarılamaması (Tablo 2)

- Kamusal yapıların projelendirilmelerinin mimari yarışmalarla teşvik edilmemesi;
- Kentin tarihsel süreçteki yaşamsal dokusunun yansıtılabileceği kent müzelerinin ve sergileme mekanlarının eksikliği; çağdaş sivil/kamusal mimari örneklerden oluşan sergilerin yetersizliği;

Özetlemek gerekirse en önemli nedenler “kurumlar arasında yetki karmaşası ve koordinasyon eksikliğinin olması, yeterli teknik elemanın olmaması, eğitim sistemi içinde mimarlık eğitimi veren birimlerde ilgili derslerin yer almaması” gösterilebilir. En önemlisi de kültürel miras konusunda özel ve yetkin bir politika izlenmemesidir.

Rol ve sorumluluklarla ilgili irdelediğimiz ilk konu eğitimle ilgili. Okulöncesinden başlayarak üniversite öğretimine kadar olan süreçte “kültürel mirası korumaya yönelik bilinçlendirme” ortak bir amaç olarak bulunmakta ve öğrenim programlarında “kültür ve miras” konularına değinilmektedir. İşleyiş olarak da sadece klasik yöntemler değil; “okuldışı etkinlikler” önerilmektedir. Ancak eğitim pratiğinde bu konuların verilmesi, değerlendirilmelerinin yapılması ve uygulamaların kontrol edilmiş olması önemlidir. Öğrenim programlarında “milli duyarlılığın ve vatan bilincinin geliştirilmesi” konusunun daha önde tutulduğu hissedilmektedir. Kullanılan kitapların bilinçli bir şekilde hazırlanması gerekliliğiyle birlikte içerik, tasarım ve basımlarındaki kaliteleri tartışılmalıdır. Ayrıca okullarda kullanılan araçların dışında

ülkemizde kendi kültürümüzü işleyen bu dönem çocuklarına hitap edecek nitelikli kitap ve oyuncaklar da bulunmamaktadır Öte yandan yabancı dille eğitim veren devlet okullarının önemini koruması ve özel eğitimin kurumlarının sayısının artması da sadece sözlü kültür ürünlerinin oluşumu için değil; toplum içinde doğru iletişimin sağlanabilmesi için anadil eğitimi ve/veya anadilde eğitim konusunu düşündürmektedir. Örgün eğitim sistemi içinde yerel bir kültür ve mirastan ne kadar söz edebileceğimizi düşünürken asıl olan eğitim biçiminin ise çevre görgüsüyle verilen mesajlar olduğu unutulmamalıdır.

Lisans eğitimi açısından yapılan irdelemede ise özellikle mimarlık eğitimi veren bölümlere daha çok sorumluluk düştüğü görülmektedir. Üniversitelerin kültürel miras konusunda daha etkin olması; bu konudaki vizyonlarını yeniden irdelemeleri için YÖDAK gibi kurumların daha yaptırımcı olması gerekmektedir. Üniversitelerde özel lisansüstü programlar açılmalı ve sonrasında da mesleki eğitim biçimleri geliştirilmelidir. Konuyla ilgili yayın, araştırma ve projelerin hem nicesel hem de nitelik açısından gelişmelerine destek olunmalıdır. Sadece mimariyle değil; Kıbrıs kültürüyle ilgili her alanda, öncelikli olarak toplumun ihtiyacı olan araştırmalara yoğunlaşılmalı, çalışmalarını ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşarak gerçekleştirmeleri sağlanmalıdır. Örneğin Başkent Lefkoşa’ nın eksikliği olan kent müzesinin kuruluşu bile üniversitelerin ortak bir projesi olabilmelidir.

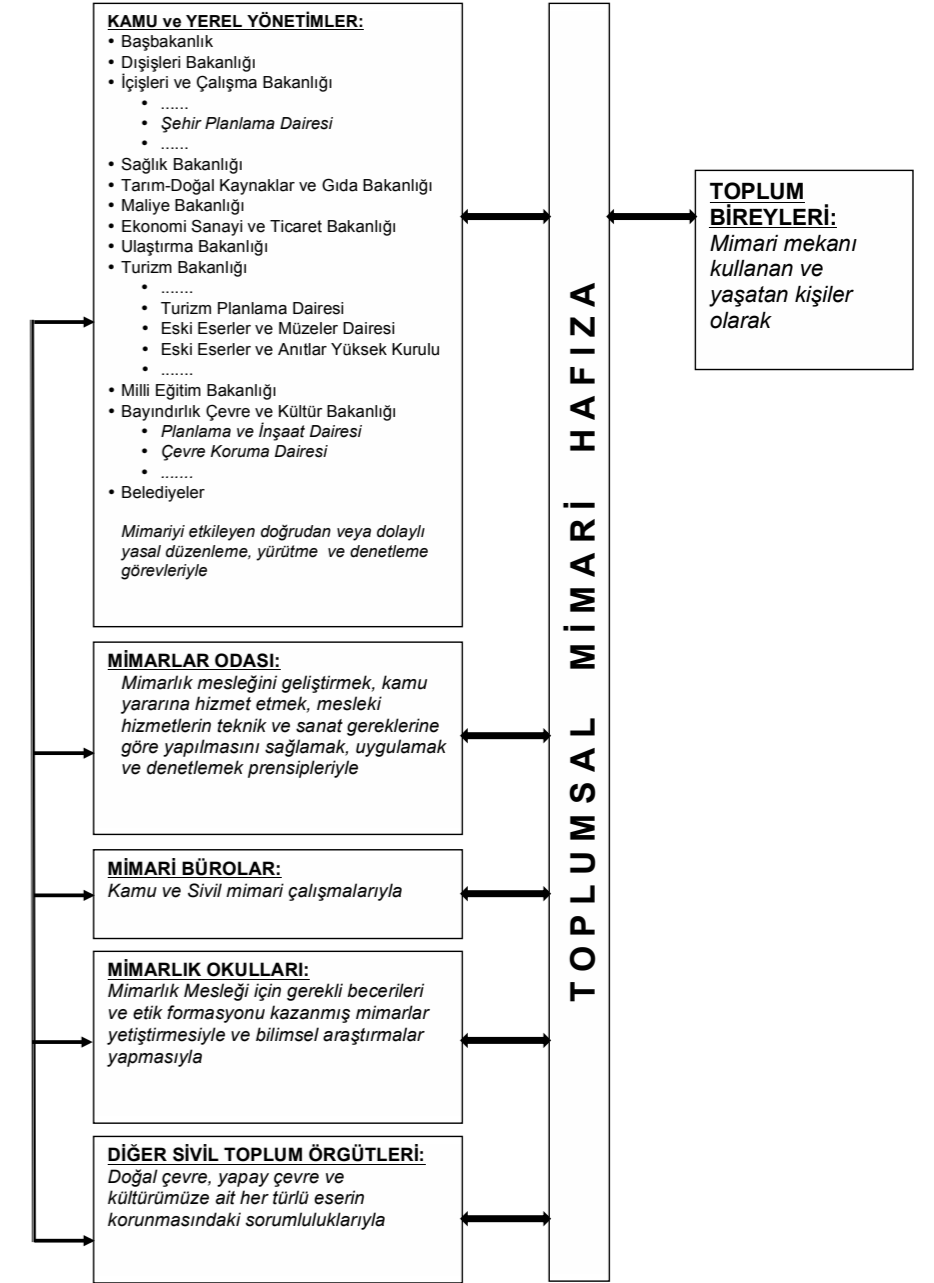
İrdelen bir diğer rol ve sorumluluklar kurum, kuruluş ve bunların birbirleriyle olan ilişkiler üzerine. Hem resmi kurumlar hem de sivil toplum örgütleri gelecek kuşaklara bilgiyi aktarmanın sorumluluğunu taşımalıdır. Profesyonel etkinliklerle anıt yapıların ölçüm ve tespitleri, müze yönetimi, restorasyon projeleri, arkeolojik alan

ve parkların korunması gibi konularda çağrılar yapılmalıdır. Tüm kurumsal çalışmalar, yıllık raporlar halinde yayınlamalı ve toplumsal belleği oluşturan tüm paydaşlarla şeffaf bir şekilde paylaşılmalıdır. Dijital evrak uygulaması yaygınlaştırılmalı, kurumsal iletişim hızlandırılmalıdır.

Son yıllarda Kıbrıs’ ta başarılı atölye çalışmaları, seminer, konferans gibi farklı etkinlikler gerçekleşmekle birlikte bunların asıl olarak kalitelerinin ve paylaşımlarının artırılması gerekmektedir. Örneğin yerel yönetimlerin girişimleriyle, sosyal ve kültürel mirasımıza yeniden sahiplenmeyi hatırlatan ve sosyal yaşama dinamizm katan çok sayıda farklı temalı festivaller düzenlenmektedir. Bu festivallerin özgünlüğü sağlanmalı; burada gerçekleşen kültürel eylemler görsel ve yazılı olarak belgelenmelidir.

Mimari büroların bilgi birikimlerini ileri kuşaklara sağlıklı aktarması gerekliliğiyle büroların yapısal standartları belirlenmeli ve sürekliliğini teşvik edecek “vize ücretlerinde indirim, kamu projelerinin bürolar tarafından yapılması gibi” avantajlı ortamlar yaratılmalıdır. Büroların kurumsallaşmasıyla mimarlık eğitiminin önemli bir parçası olan stajlarda öğrencilerin daha iyi yetişmesi sağlanacaktır.

Ülkemizde mimari hafızanın belgelenmesi adına Kıbrıs Türk Mimarlar Odası’ nın yayınları olan “Mimarlar Odası Bültenleri” ve “Mimarca Dergisi” önemli bir misyon üstlenmektedir. Bunların yanında çocukların eğitimine yönelik ilgi çekici kitap ve dergiler çıkartılmalıdır. Özellikle kamusal yapıların mimari yarışmalarla gerçekleştirilmesi yönündeki teşvikler artarak devam etmelidir. Yarışmalarla elde edilen projelerin kitapçık haline getirilmesi, engelli standartları ve benzer ürünler bu yönde değerli eserlerdir. Benzer çalışmalar kamu ve yerel yönetimlerce

Şekil 1. KKTC’ de Varolan “Toplumsal Mimari Hafızanın Korunması ve Yaşatılmasında Kurumların Roller ve Etkileşimleri

Tablo 2. 2012-2015 Yılları Arasında Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'nda Yeni Kayıt/ Kayıt Yenileme İşlemi Yapan Bürolar, Vizelenen Proje Miktarları ve Bürolarda Çalışan Mimarlar

2012-2015 YILLARI ARASINDA KIBRIS TÜRK MİMARLAR ODASINDA										
YENİ KAYIT/ KAYIT YENİLEME İŞLEMİ YAPAN BÜROLAR, VİZELENEN PROJE MİKTARLARI VE BÜROLARDA ÇALIŞAN MİMARLAR										
Yıllar	Yeni Kayıt Yapan Mimarlık Bürosu Sayısı	Yeni Kayıt Yapan Mimarlık, Büro Sayısı	Kayıt Yenileme Yapan Mimarlık Büro Sayısı	Kayıt Yenileme Yapan Mimarlık, Büro Sayısı	Vizelenen Toplam Proje Sayısı	Mim. ve Mimarlık, Bürolarında Çalışan Toplam Proje Sayısı	Bürolarda Çalışan Mimar Sayısı	Mim. ve Mimarlık, Bürolarında Çalışan Toplam Mimar Sayısı	Bürolarda Çalışan Mimar Sayısı	Toplam Kayıt Mimar Sayısı
2012	4	1	30	30	222	71	33	3644 (5)		
2013	2	1	41	37	287	62	88	2343 (6)		
2014	6	1	18	28	2096	460	51	2745 (6)		
2015 (01.01.2015 - 31.12.2015)	2	1	24	25	1628	360	81	2542 (6)		

Tablo 2: 2012-2015 yılları arasında Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'nda yeni kayıt/ kayıt yenileme işlemi yapan bürolar, vizelenen proje miktarları ve bürolarda çalışan mimarlar

yapılmalıdır. Sadece konut standartları değil; ülkemiz koşullarına uygun olacak turizm, yurt ve diğer bina tiplerinin de tasarım standartları yayınlaştırılmalıdır.

Esasen Kıbrıs Türk Mimarlar Odası'nın web sayfası "mimari hafızanın" belgelenmesi ve paylaşımı açısından önemli bir adım olarak görülebilir. Her türlü teknik bilginin depolanması ve şeffaf kullanımı için Bayındırlık Çevre ve Kültür Bakanlığı önemli bir rol üstlenmelidir. Bir çeşit ulusal teknik bellek olan bilgi bankasının oluşturulmasında, idari, atmosferik, sağlık, teknoloji, yapı endüstrisi gibi birçok başlığı içeren ve ABD Ticaret Bakanlığı altında kurgulanan Ulusal Teknik Bilgi Sistemi (NTIS - National Technical Information Service) öneri model olabilir (URL9).

Bu sorunlarla birlikte inancımız, "estetik duyguları daha geliştirmiş; sosyal ve kültürel kalkınmayı sağlamayı ve kültürel mirası korumayı ilke edinmiş" genç bir neslin ülkemizde yetişeceği. Üniversite sayısının giderek arttığı günümüzde, varolan toplumsal belleğin tüm sorumlu kurumlarla birlikte ivedilikle önce kayda alınması, sonra paylaşılması ve geliştirilerek sürdürülmesi mümkündür.

Kaynakça:

Camiz, A., ed. (2011). Progettare Castel Madama. Lettura e progetto dei tessuti e del patrimonio archeologico. Kappa: Roma.

Çalpak, I. E., (2012). Kentsel ve Kolektif Belleğin Sürekliliği Bağlamında Kamusal Mekanlar: ULAP Platz Örneği, Almanya. Halbwegs, M. (1992). On Collective Memory. Introduced and Edited by Levis A. Coser. Chicago: University of Chicago Press.

Rossi, A. (2006). Şehrin Mimarisi, N. Gürbilek, İstanbul: Kanat Yayınları. Rossini, V. ed. (2009). La consulta dei Beni Culturali incontra le Istituzioni, AR Bimestrale dell'Ordine degli Architetti di Roma e Provincia, n. 84, anno XLIV, Luglio-Agosto.

Strappa, G., Dell'Aira P.V., eds. (2012). Guida al nuovo corso di laurea in scienze dell'architettura, Curriculum Architettura, Curriculum Paesaggio, Roma.

Tekeli, İ., (1987). Kentsel Korumada Yaklaşımlar Üzerine Düşünceler, Türkiye II. Dünya Şehircilik Günü Kollokyumu: Tarihi Kentlerde Planlama / Düzenleme Sorunları, Trakya Üniversitesi, 6-8 Kasım, 27-32.

URL1: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=BELLEK
URL2: <http://www.mebnet.net/?q=node/46>
URL3: <http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/>
URL4: <http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/ilkokul/2013-2014/HayatBilgisi->

3.S%4%B1n%4%B1f(TC'den).pdf, URL5: <http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/ilkokul/ana.html>
URL6: https://web.uniroma1.it/dip_endiap/masters/masters
URL7: <http://www.legco.gov.hk/yr06-07/english/sec/library/0607fs20-e.pdf>
URL8: www.cm.gov.nc.tr/dir_docs/60-1994.doc
URL9: www.ntis.gov

* **Dr. Kozan Uzunoğlu**
Yakın Doğu Üniversitesi

koz.uzunoglu@gmail.com

** **Assoc. Prof. Dr. Devrim Yücel Besim**
Ulusal Kıbrıs Üniversitesi

dbesim@cu.edu.tr

*** **Asst. Prof. Dr. Alessandro Camiz**
Girne Amerikan Üniversitesi

alessandro.camiz@uniroma1.it

**** **Assoc. Prof. Dr. Beser Oktay Vehbi**
Doğu Akdeniz Üniversitesi

beser.oktay@emu.edu.tr

Makale

Etik, Mimarlık, Eğitim

Sevinç Kurt

Etik sözcüğü Yunanca ahlak, tutum, davranış töre, alışkanlıklar anlamına gelen etikos sözcüğünden gelmektedir ve felsefenin insan karakteri ve davranışları ile ilgili bir dalı olarak kabul edilir. Etik davranış kurallarını belirleyen ahlaki bir sistemdir; felsefi ahlak anlamı taşır. Türkçe'ye "töre-bilim" olarak çevrilmiştir. Ancak töre-bilim belli bir anda ve yerde ne yapılacağı hakkında ahlaki yargılara varmaz. Daha çok eylemin ahlaki kabul edilebilmesi için nasıl davranılması gerektiğinin bilgisini aktarır, ahlaki açıdan uygun eylemin nasıl belirleneceği hakkında bilgi verir. Bu anlamda etik, mesleki davranış ilkeleri ve yasalardan çok daha geniş kapsamlı olan ilkeler bütünüdür; açık uçlu ve felsefi olarak mantık ve metodoloji gibi ahlak alanının ötesine geçen konuları da kapsayan bir alandır.

Bilgi elde etme sistematiği bakımından sınıflandırıldığında iki etik yönteminin varlığından söz edilir: Betimleyici etik yöntem ve Normatif etik yöntem. Betimleyici yöntem aracılığıyla belirli bir toplulukta eylem ve davranış biçimleri, söz konusu toplum ya da topluluk içindeki etkin değerler ve geçerlilik talepleri açısından araştırılır. Araştırılan toplum için, mevcut ve geçerli olan, topluluk içindeki pratiği yönlendiren ve çoğunluğu bağlayıcı olduğunu kabul ettiği ahlak yasaları belirlenir, çözümlenir ve yorumlanır (Pieper, 1999). Bu yöntemle elde edilen bilgide öznel bilinç, algı, değer ve değerlendirmeler kaçınılmazdır. Normatif yöntem ile bilgi elde etmede ise ahlaki beklenti ve normlar betimlenmemektedir, etik bilginin gerekçelendirilerek anlamlandırılması esas alınmıştır.

The article investigates the resonance of ethics in architecture and architectural education. Ethics is linked to aesthetics, which is an inevitable part of architectural tectonics that aims at carving out space to accommodate human activities. Within this perspective ethics assumes a critical role in the education of architects. To provide the necessary framework within education of architects as ethical subject it would be necessary to provide an integrated and systematic approach to design education to cultivate awareness towards ethical issues.

MEMORIAblack

Detaylardaki farkıyla mükemmel

VitrA

MİMARCA 82

MİMARCA

EYLÜL/DEP 2016 ISSN:1306-3138 YIL/YEAR:27 SAYI/ISSUE:82 FİYATI/PRICE: 10TL
KTMMOB MİMARLAR ODASI DERGİSİ UTCTEA CHAMBER OF ARCHITECTS JOURNAL

ERMATAŞ LTD.
Larange - Binek - Madinet
www.ermatas.com

vitraglobal.com

www.vitra.com.tr
facebook.com/vitrakobal

82

MİMARLIK ve ÇEVRE POLİTİKALARI

Mimarca 82. Sayı
Sayı: 82_ 2016

KTMMOB Mimarlar Odası Süreli Yayını
Yılda 2 kez çıkar.

Sahibi:
KTMMOB Mimarlar Odası

Dergi Editörü:
Emre Akbil

Yayın Kurulu:
Türker Aktaş
Kozan Uzunoglu
Pınar Uluçay Righelato
Devrim Besim Yücel
Esra Can Akbil
Bahar Uluçay
Münevver Özgür Özersay
Emre Akbil
Ceren Kürüm
Aliye Menteş
Salih Koççat

Kapak Görseli:
Senih Çavuşoğlu

Baskı:
Söylem P&R Ltd.
Lefkoşa

ISSN 1306-3138

Zahra Sokak, No:7, Arabahmet
Mahallesi,Lefkoşa, KKTC
Tel: +90 (392) 229 2105
+90 (392) 229 2106
Fax: +90 (392) 229 2107
E-posta: info@mimarlarodasi.org
yayin@mimarlarodasi.org

MİMARCA Hakkında

KTMMOB Mimarlar Odası yayını Mimarca dergisi, Kıbrıs'ta Mimarlık ve Kentleşmeyi ilgilendiren gündemi 1989 yılından itibaren takip ederek hem kuramsal hem de meslek pratiğindeki tartışmalara katkı koymayı hedeflemiştir. Akademisyen, araştırmacı ve tasarımcıların öncülüğünde bir mimarlık dergisi olmakla birlikte mimarlık alanında farklı düzey ve mecralarda yer alan tüm aktörlerin birikimine de kapısını açık tutan ve onların da aktif katılımını önemseyen Mimarca, eleştirel bakışını kendini hissettirdiği, mimarlık yazını alanında düşünsel bir çabaya sahip herkese açık bir platform olmayı hedeflemektedir. Daha geniş bir hedef kitesine ulaşabilmek adına Mimarca, önümüzdeki dönemde uluslararası veritabanlarında yer almayı temel hedefleri arasına koyarak, Kıbrıs Türk Mimarlığını uluslararası platformlara taşımayı amaç edinmiştir. Bu hedef doğrultusunda 83. sayıdan itibaren Mimarca'da basılan bilimsel nitelikli makaleler dergi editörü ve yayın kurulu tarafından oluşturulan davetli hakemlerce değerlendirilecektir.

Yılda iki kez okurları ile buluşmayı hedefleyen Mimarca, süreli bir yayın olarak önceden belirlenen ve duyurulan tema çerçevesindeki dosya yanında gündemi de takip etmek amacı ile her sayı içinde dosya dışı yazılara da yer vermektedir. Akademik ve bilimsel içerikli makaleler, kitap incelemeleri, Kıbrıs mimarlığına önemli katkı koymuş mimarlarla söyleşiler, uluslararası alanda ödül almış önemli mimar ve projelerin tanıtımının yanı sıra disiplin ötesi yazılara da düzenli olarak yer verilmektedir.

Mimarca dergisi, 1991 yılından yayımlanan 27. sayısından itibaren tüm sayıların içerikleri, tam metin ve görselleri <http://www.mimarlarodasi.org/tr/mimarlar-odasi-yayinlari/mimarca-dergisi/> adresinden izlenebilmektedir. Dergi yayımlandıktan sonra yeni sayı web sitesinden ücretsiz indirilebilmektedir.

Mimarca Yayın Koşulları:

- Gönderilecek yazılar ve görseller dijital formatta kabul edilecektir. Bunlar e-posta yolu ile yayin@mimarlarodasi.org adresine gönderilecek veya CD/DVD içerisinde Mimarlar Odası sekreterliğine Yayın Kurulu'na ulaştırılmak üzere teslim edilecektir.
- Yayın komitesine gönderilen yazılar, yazar isimleri kapalı olarak hakemler tarafından değerlendirilir. Dolayısı ile yazar bilgilerini içeren kapak sayfası yazıdan ayrı olarak kaydedilerek teslim edilecektir. Kapak sayfasında yazının ve yazarın ismi, kurumu ile yazarın iletişim bilgileri bulunmalıdır. Editör ve Yayın Kurulu, yazıların basıma uygunluğuna karar verir; bilimsel nitelikli makalelerde bu karar hakemlerin raporu ile karşılaştırılır. Basım bilgisi yazarlara teslim tarihinden itibaren 2 ay içerisinde yazılı olarak bildirilir. Dergiye yazı gönderen kişiler, yazılarının, aynı zamanda Mimarlar Odası web sitesi ve yayın organlarında görsel malzemesi ile birlikte yayımlanmasını kabul etmiş sayılır.
- Yazıdaki görüşler yazar(lar)a aittir, Yayın Komitesi'ni hiçbir koşulda bağlamaz.
- Dergiye gönderilecek bilimsel yazılarda yayın etiği gözetilmeli, COPE (Committee on Publication Ethics)'un "Editör ve Yazarlar için Uluslararası Standartlar"ı dikkate alınmalıdır.
- Yazıların içeriklerine ilişkin 150 kelimelik Türkçe ve İngilizce özet, anahtar kelimeler yazı ile birlikte gönderilmelidir. Öz ve Anahtar Kelimeler uluslararası standartlara uygun olmalıdır. Örnek: TR Dizin Anahtar Terimler Listesi, ERIC vb. gibi kaynaklar kullanılabilir.
- Görsel malzeme yazıdan ayrı olarak kayıt edilmiş, TIFF, JPEG veya EPS formatında, eni 15 cm ve 300 dpi çözünürlükte teslim edilmelidir. Gönderilen görsel malzemelerin telif hakları yazarın sorumluluğundadır; görseller için kaynak gösterilmesi gereklidir.
- Notlar dipnot yada sonnot; kaynaklar ise sonnot biçiminde, tümü Latin Alfabeti ile verilmelidir. İnternet kaynakları izleme tarihi ile birlikte verilmelidir. Kaynak gösterme yöntemi şöyledir (Chicago Manual of Style):

Jonathan Dawson, Ekoköyler: Sürdürülebilirliğin Yeni Ufukları, İstanbul: Sinek Sekiz Yayınları, 2012, 21. [Veya: 21–24]

Önsöz
**Şehrinizi Değiştirin,
Yaşamınızı Değiştirin!**

Emre Akbil

1

Mimarca Bakış
**Mimarlık ve Çevre
Politikaları**

Türker Aktaş

9

Makale
**Mimarlık ve Politika
ile Şekillenen bir
Hayat***

Hakkı Atun

10

Makale
**KKTC' deki Toplumsal
Belleğin Korunması ve
Sürdürülmesindeki Rol ve
Sorumluluklar**

Kozan Uzunoğlu
Devrim Yücel Besim
Alessandro Camiz
Beser Oktay Vehbi

20

Makale
**Etik, Mimarlık,
Eğitim**

Sevinç Kurt

26

Makale
**MİMARLIK EĞİTİMİ
POLİTİKALARI**

Ayşe Öztürk

32

Venedik Bienali 2016

**Hangi Cephelerin
Mimarlığı?**

Emre Akbil

37

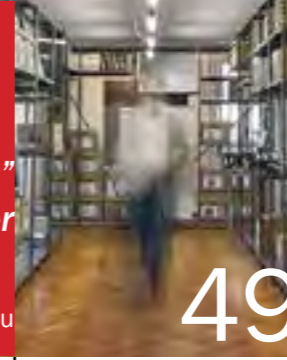

Venedik Bienali 2016

**"Contested Fronts"
Tartışmalı Cepheler**

Kıbrıs Pavyonu

49

Mimarlık Ödülleri

**Pritzker Mimarlık Ödülü
2016:
Alejandro Aravena**

Esra Can Akbil

52

**İçeriden Dışarıya;
Gökyüzüyle Birlikte
Yürüten Fotoğraflar**

Derleyen/ Düzenleyen:
Devrim YÜCEL BESİM

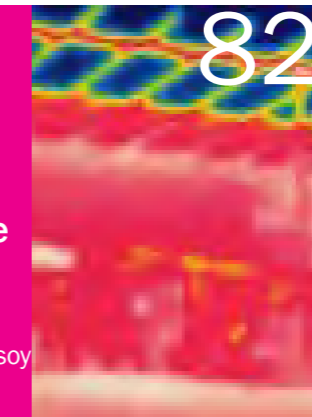
73

Makale
**İnşaat Sektöründeki
Değişim Süreci ve
Konut Projelerindeki
Enerji Kullanımı Üzerine
Etkileri***

Bertuğ Özarısoy

82

**Sürdürülebilirlik ve
Yüksek Öğrenim
DAÜ'de bir Araştırma
Bulgularının
Düşündürttükleri**

Münevver Özgür Özersay
Umut Türker

79

Karikatür

Mimarca

Serhan Gazioğlu

98

Bu Sayıdaki Reklam Dizini

Maryap Ltd. S.6
Ermataş Ltd. Arka Kapak
Cahit Necipoğlu Ltd. Arka İç Kapak